

Provinciale Staten

Clustercode NW
Ons kenmerk DOC-00775030
Bijlage(n) 1

Uw kenmerk -
Maastricht 27 mei 2025
Verzonden 27 mei 2025

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : I. Boven
Fractie : Partij voor de Dieren
Inzake : Benutten positieve rol van de bever

In het Faunabeheerplan Bever wordt voor de kansrijke (en andere) gebieden uitvoerig beschreven welke 'ernstige schade' er op bepaalde locaties plaatsgevonden heeft en welke flora en fauna negatief beïnvloed wordt door de aanwezigheid van de bever 1 . Er is geen informatie over de positieve gevolgen van de aanwezigheid van de bever. Het waterschap voert geen gericht onderzoek uit naar de positieve effecten van de bever op de biodiversiteit en de ecosystemen.

Vraag 1.

Waarom wordt de biodiversiteit niet gemonitord, oftewel waarom wordt een eventuele verbetering van het ecosysteem door de ecologische sleutelrol van de bever niet gemonitord? Worden de ecosysteemdiensten, m.a.w. de economische voordelen van de bever, ook in financiële cijfers tot uitdrukking gebracht? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

Er zijn diverse onderzoeken naar de effecten van de bever op de natuur. Deze onderzoeken worden altijd neutraal ingestoken. Er wordt dus niet gericht gezocht naar de negatieve effecten van de bever, maar naar de effecten die de bever in het algemeen op de omgeving heeft. Die kunnen zowel positief als negatief zijn. Op dit moment loopt bijvoorbeeld een onderzoek naar de effecten van de bever in het Bunder- en Elsloërbos. Naar verwachting wordt dit opgeleverd in juli 2025.

In het faunabeheerplan wordt aandacht besteed aan de (mogelijke) schade aan wettelijke belangen door de bever omdat dit een verplichting is. De verplichting om dit op te nemen in het faunabeheerplan is vastgelegd in artikel 9.6 a van de Omgevingsverordening Limburg.

Naar aanleiding van toezegging 9121 is in bijlage 9-1 van het faunabeheerplan bever 2024-2030 ook een lijst opgenomen met soorten waar de bever mogelijk een positief effect op heeft.

De positieve effecten van de bever op ecosystemen worden niet in financiële cijfers uitgedrukt. Hetzelfde geldt als een bever een negatief effect zou hebben op een bepaald ecosysteem. Dat dat voor bepaalde negatieve effecten wel het geval is, komt omdat er voor bijvoorbeeld het herstellen van een ondergraven weg concrete reparatiekosten worden gemaakt.

Vraag 2.

Worden gebieden waar afschot plaatsgevonden heeft weer ingenomen door andere bevers: wordt dit gemonitord? Worden er op deze locaties maatregelen genomen ter preventie, zodat niet opnieuw op deze locaties bevers worden doodgeschoten?

Antwoord.

Gebieden waar afschot heeft plaatsgevonden, worden soms na enige tijd weer ingenomen door nieuwe bevers op zoek naar een territorium. Bij de Faunabeheereenheid wordt dit zichtbaar als voor zo'n locatie opnieuw een melding wordt gedaan dat afschot aan de orde is. Ook in die gevallen mag pas weer worden ingegrepen als er sprake is van schade aan een wettelijk belang.

Door het Waterschap wordt na afschot op een locatie op basis van recente beversporen (bijv. knaagsporen) gemonitord of er nog of alweer bevers in het gebied aanwezig zijn. Een lokale inspecteur houdt in de gaten of probleemsituaties zich later opnieuw voordoen.

Om tot afschot te komen is de escalatieladder al doorlopen en zijn preventieve maatregelen reeds geprobeerd of overwogen. Waar mogelijk worden preventieve maatregelen genomen, maar in sommige gevallen zijn doeltreffende of betaalbare preventieve maatregelen geen reële optie. Voor bijvoorbeeld graafschade zijn diverse voorbeelden bekend waar bij het herstel van de schade meteen stortsteen of gaasmatten zijn aangebracht.

Vraag 3.

Hoe wordt het wettelijk belang 'ernstige schade' aan gewassen en boomteelt beoordeeld: wat is de definitie daarvan, en bij welk bedrag is dit een reden om tot doden van bever over te gaan?

Antwoord.

Artikel 8.74k Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) geeft aan onder welke voorwaarden met vergunning ingegrepen mag worden bij habitatrichtlijnsoorten, zoals de bever. Eén van de wettelijke belangen om in te grijpen, kan zijn "voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom". Op basis van dit wettelijke belang mogen echter géén bevers worden gedood. Dat is onder de huidige vergunning enkel toegestaan bij (dreigende) schade aan de volgende wettelijke belangen:

- Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Ter voorkoming van ernstige schade aan wateren;
- In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Er mogen geen bevers worden gedood voor schade aan landbouwgewassen en boomteelt omdat daarvoor preventieve middelen kunnen worden ingezet (bijv. rasters), eventueel met subsidie.

Daarnaast kan vraatschade door bevers aan bedrijfsmatig geteelde gewassen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming via BIJ12.

Vraag 4.

In het Faunabeheerplan worden als preventieve maatregelen, om schade te voorkomen, genoemd: afscherming en grondverwerving. Graag een overzicht van de preventieve maatregelen die in 2023 en 2024 daadwerkelijk zijn toegepast.

Antwoord.

De Subsidie Preventie Faunaschade kan worden aangevraagd ter voorkoming van schade aan landbouw door een in het wild levende beschermde diersoort. Voor de bever is hier in 2023 geen gebruik van gemaakt. In 2024 is de subsidie één keer ingezet voor het plaatsen van een raster ter voorkoming van beverschade.

De Faunabeheereenheid heeft daarnaast een schrikdraadraster dat uitgeleend kan worden aan grondgebruikers (meestal particulieren) om te kijken of dit voor hen voldoende werkt om schade te voorkomen. Daarna kan de grondgebruiker eventueel zelf een raster aanschaffen. In 2023 en 2024 is dit raster niet uitgeleend ter voorkoming van beverschade. Begin dit jaar is het raster wel uitgeleend aan een visvereniging ter bescherming van een visvijver.

Grondverwerving met als doel preventie van beverschade en overlast is, voor zover bekend, niet aan de orde geweest.

Verder heeft de Provincie of Faunabeheereenheid geen overkoepelend zicht op de toepassingen van preventieve maatregelen. Over het algemeen is voor het nemen van een preventieve maatregel namelijk geen vergunning nodig. Grondeigenaren hoeven het treffen van preventieve maatregelen niet te melden. Provincie of Faunabeheereenheid worden slechts sporadisch geïnformeerd door partijen die een raster plaatsen op eigen initiatief.

Vraag 5.

Hoe gaat het belang van de ecologische sleutelrol samen met beheer en schade? M.a.w. hoe wegen deze tegenstellingen tegen elkaar op? Zijn er, in de doelgebieden en kansrijke gebieden, situaties waar de bever prioriteit krijgt t.o.v. de veroorzaakte of dreigende schade? Hoe, en door wie wordt dit bepaald?

Antwoord.

De eigenaar en/of beheerder van een gebied is verantwoordelijk voor het beverbeheer. De eigenaar of beheerder maakt binnen de wettelijke kaders, faunabeheerplan en vergunning de afweging over of en hoe ergens ingegrepen moet worden. Dit is altijd maatwerk en kan per casus verschillen.

Binnen bevergebied staat de vergunning het doden van bevers niet toe, tenzij er acuut gevaar voor de veiligheid dreigt of is ontstaan, zoals een (dreigende) dijkdoorbraak, en er geen andere mogelijkheid is om dit gevaar af te wenden anders dan door het vangen en/of doden van de bever(s). Hier worden in beginsel dus enkel mitigerende maatregelen getroffen bij (dreigende) schade. Denk daarbij aan het plaatsen van een *beaver deceiver* (buis in de dam) of gaasraster.

Vraag 6.

Waterschap Limburg voert in de retentiebuffer van de Boabel een pilot project uit om een afgekoppelde meander met voldoende schuilmogelijkheden en voedsel geschikt te maken, o.a. door de waterdiepte te verhogen, om bevers te “sturen” waar ze hun rust- en voortplantingsgebied zullen/willen maken. Stimuleert de provincie dergelijke projecten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

De pilot is op initiatief van het Waterschap uitgevoerd om waar het kan de bever geschikt leefgebied aan te bieden en zo op innovatieve wijze te proberen overlast elders te beperken. De Provincie beziet deze pilot met interesse en overweegt nog beschikbare gelden van het pilotproject mitigatie beverdammen in te zetten voor monitoring van de resultaten van de inrichting.

Gevangen bevers op afschotlocaties worden vanaf nu (tot 1 mei '25) gedood door het waterschap.

Vraag 7.

Worden gebieden waar afschot plaatsgevonden heeft weer ingenomen door andere bevers? Wordt dit gemonitord? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

Zie het antwoord op vraag 2.

Het waterschap heeft aangegeven geen gebruik te maken van Europese subsidie mogelijkheden om natuurlijke leefgebieden voor bevers te creëren, om de biodiversiteit in dat gebied een boost te geven. Een van de aangevoerde problemen is het grensoverschrijdende karakter van deze grote projecten. Er zijn geen provinciale subsidiemogelijkheden voor de aanleg van beverbiotopen.

Vraag 8.

Is GS bereid te onderzoeken of de provincie Europese subsidies kan aanvragen en grensoverschrijdende projecten kan faciliteren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

Elke budgetperiode wordt in Europa geld gereserveerd voor projecten met bepaalde doeleinden. De doeleinden worden door Europa vastgesteld. Lidstaten kunnen van het geld gebruik maken middels subsidies door projecten uit te voeren die binnen de doeleinden passen. Op dit moment is er in Europa geen geld gereserveerd voor projecten die bijdragen aan de aanleg van nieuwe beverleefgebieden.

Aan Europese subsidies hangen daarnaast een aantal randvoorwaarden. Zo moet een project innovatief zijn, moet het een redelijke orde van grootte hebben en moeten partners in andere landen worden betrokken. Ook moet een project gedeeltelijk gefinancierd worden door de Provincie zelf, en moet gezorgd worden voor cofinanciering door andere partijen.

Verder moet een project waarvoor Europese subsidie wordt aangevraagd, passen bij het Provinciale beleid. In het Provinciale beverbeleid zitten echter geen aanknopingspunten om nieuwe beverleefgebieden aan te leggen (zie antwoord op vraag 9).

Vraag 9.

Is GS bereid subsidies ter beschikking stellen om beverbiotopen aan te leggen of leefgebieden te vergroten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

Nee. De bever is in Limburg een aangewezen soort in tien N2000-gebieden. De instandhoudingsdoelstelling voor de omvang van het leefgebied is voor de bever in alle aangewezen N2000-gebieden "behouden". Het bestaande leefgebied hoeft dus niet verder uitgebreid of ontwikkeld te worden. De prioriteit ligt binnen de N2000-gebieden op de (aangewezen) plant- en diersoorten die een minder goede staat van instandhouding hebben en mogelijk wél een uitbreiding van het leefgebied als doelstelling hebben. Doelstellingen van andere soorten kunnen namelijk botsen met het uitbreiden van het leefgebied van de bever, bijvoorbeeld bij de beekprik.

Verder geeft het Programma Actieve Soortenbescherming 2024-2027¹ aan hoe Gedeputeerde Staten invulling geven aan de verplichting van de provincie om bedreigde dier- en plantensoorten actief te beschermen. Hierin is onder andere een prioritering van soorten opgenomen. De bever krijgt geen prioriteit. In de beheerplannen van de Limburgse N2000-gebieden wordt namelijk al bijzondere aandacht geschonken aan soorten die in deze gebieden zijn aangewezen. Voor de instandhouding van deze soorten zijn financiën beschikbaar vanuit het budget van de maatregelen voor de N2000-gebieden. Investerings vanuit actieve soortenbescherming zijn dan minder dan noodzakelijk. Deze middelen worden bijvoorbeeld ingezet op zeldzamere soorten zonder aangewezen leefgebieden.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

¹ Mededeling portefeuillehouder inzake Programma Actieve Soortenbescherming (GS DOC-00679046). <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/40605ac9-2d37-4ef1-9b99-6cf117c10199?documentId=999fdd37-935c-4eae-98af-3c0c3634b207>

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Limburg

Aan: Het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 16 april 2025

Schriftelijke vragen over Benutten positieve rol van de bever

Geacht College,

In het Faunabeheerplan Bever wordt voor de kansrijke (en andere) gebieden uitvoerig beschreven welke 'ernstige schade' er op bepaalde locaties plaatsgevonden heeft en welke flora en fauna negatief beïnvloed wordt door de aanwezigheid van de bever ¹. Er is geen informatie over de positieve gevolgen van de aanwezigheid van de bever. Het waterschap voert geen gericht onderzoek uit naar de positieve effecten van de bever op de biodiversiteit en de ecosystemen.

1. Waarom wordt de biodiversiteit niet gemonitord, oftewel waarom wordt een eventuele verbetering van het ecosysteem door de ecologische sleutelrol van de bever niet gemonitord? Worden de ecosysteemdiensten, m.a.w. de economische voordelen van de bever, ook in financiële cijfers tot uitdrukking gebracht? Zo nee, waarom niet?
2. Worden gebieden waar afschot plaatsgevonden heeft weer ingenomen door andere bevers: wordt dit gemonitord? Worden er op deze locaties maatregelen genomen ter preventie, zodat niet opnieuw op deze locaties bevers worden doodgeschoten?
3. Hoe wordt het wettelijk belang 'ernstige schade' aan gewassen en boomteelt beoordeeld: wat is de definitie daarvan, en bij welk bedrag is dit een reden om tot doden van bever over te gaan?
4. In het Faunabeheerplan worden als preventieve maatregelen, om schade te voorkomen, genoemd: afscherming en grondverwerving. Graag een overzicht van de preventieve maatregelen die in 2023 en 2024 daadwerkelijk zijn toegepast.
5. Hoe gaat het belang van de ecologische sleutelrol samen met beheer en schade? M.a.w. hoe wegen deze tegenstellingen tegen elkaar op? Zijn er, in de doelgebieden en kansrijke gebieden, situaties waar de bever prioriteit krijgt t.o.v. de veroorzaakte of dreigende schade? Hoe, en door wie wordt dit bepaald?

¹ zie Faunabeheerplan Bever, o.a. hoofdstuk 4 en bijlagen 9-1, 9-5, 9-7, 9-8, 9-9). Er is

6. Waterschap Limburg voert in de retentiebuffer van de Boabel een pilot project uit om een afgekoppelde meander met voldoende schuilmogelijkheden en voedsel geschikt te maken, o.a. door de waterdiepte te verhogen, om bevers te “sturen” waar ze hun rust- en voortplantingsgebied zullen/willen maken. Stimuleert de provincie dergelijke projecten? Zo nee, waarom niet?

Gevangen bevers op afschotlocaties worden vanaf nu (tot 1 mei '25) gedood door het waterschap.

7. Worden gebieden waar afschot plaatsgevonden heeft weer ingenomen door andere bevers? Wordt dit gemonitord? Zo nee, waarom niet?

Het waterschap heeft aangegeven geen gebruik te maken van Europese subsidie mogelijkheden om natuurlijke leefgebieden voor bevers te creëren, om de biodiversiteit in dat gebied een boost te geven. Een van de aangevoerde problemen is het grensoverschrijdende karakter van deze grote projecten. Er zijn geen provinciale subsidiemogelijkheden voor de aanleg van beverbiotopen.

8. Is GS bereid te onderzoeken of de provincie Europese subsidies kan aanvragen en grensoverschrijdende projecten kan faciliteren? Zo nee, waarom niet?
9. Is GS bereid subsidies ter beschikking stellen om beverbiotopen aan te leggen of leefgebieden te vergroten? Zo nee, waarom niet?

Graag beantwoording van deze vragen binnen de daarvoor geldende termijn,

met vriendelijke groet,

Ina Boven

Partij voor de Dieren